

Nr 152

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto, m. m.; given Stockholms slott den 30 oktober 1969.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto,
- 2) förordning om ändring i förordningen (1954:142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto,
- 3) lag om ändring i förordningen (1951:442) om rätt att av riksskatte-nämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Skattskyldig som haft intäkter av skogsbruk kan enligt gällande regler få uppskov med taxeringen för den del av intäkten som satts in på särskilt skogskonto i bank. Insättningen får för ett och samma beskattningsår avse högst 60 % av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 % av köpeskillingen för leveransvirke och 40 % av saluvärdet av skogsprodukter, som tagits ut till förädling i egen rörelse. För att bereda ytterligare lättnad i beskattningen åt de skogsägare som drabbats av stormskador på skogen under år 1969 föreslås i propositionen att insättningsbeloppen för dessa skattskyldiga får höjas till 80 %, 50 % resp. 50 %.

Vidare föreslås att skogsägare som har medel innestående på skogs-konto får disponera medlen fyra månader efter insättningen i stället för såsom hittills fyra månader efter uppsägning.

Det föreslås också att rätten till förhandsbesked av riksskattenämnden i taxeringsfrågor skall gälla även beträffande förordningen (1968: 276) om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst.

Förslag
till
Förordning
med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto

Häri genom förordnas som följer.

Utan hinder av 2 § första stycket a)—c) förordningen (1954:142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, får skattskyldig, som med intyg från skogvårdsstyrelsen i länet visar att skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1969 på viss fastighet, beträffande den förvärvskälla vari fastigheten ingår för beskattningsåren 1969, 1970 och 1971 åtnjuta uppskov med högst ett belopp, motsvarande summan av

a) åttio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) femtio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

c) femtio procent av saluvärdet av skogsprodukter som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag
till
Förordning
om ändring i förordningen (1954: 142) om taxering för inkomst
av medel, som insatts å skogskonto

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen (1954: 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

6 §¹

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter *uppsägning* återfå det insatta beloppet. *Uppsägning* må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att föreskriven *uppsägningstid* iakttagas.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter *dagen för insättning* återfå det insatta beloppet. *Uttag* må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att föreskriven *tid för medlens innestående* iakttagas.

Efter det — — — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1957: 652.

Förslag
till
Lag
om ändring i förordningen (1951: 442) om rätt att av riksskattenämnden
erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen (1951: 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §¹

Riksskattenämnden må, därest sådant för någon finnes vara av synnerlig vikt, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt eller ersättningskatt, ävensom viss fråga rörande tillämpningen av förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst. Förhandsbesked må ock meddelas i frågor som nu nämnts, därest detta finnes vara av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Riksskattenämnden må, därest sådant för någon finnes vara av synnerlig vikt, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt eller ersättningskatt, ävensom viss fråga rörande tillämpningen av förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst eller förordningen om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst. Förhandsbesked må ock meddelas i frågor som nu nämnts, därest detta finnes vara av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Vad ovan — — — — — av fastigheten.

Om rätt — — — — — om mervärdeskatt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1968: 433.

Ut drag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Kun gl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 30 oktober 1969.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vidgad rätt till uppskov med taxering för inkomst av skog, som stormfällts under år 1969, m. m.* och anför.

Inledning

En omfattande stormfällning av skog inträffade under september månad 1969 i södra Sverige. *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* har med anledning härav gjort framställning om ökade möjligheter för drabbade skogsägare att göra insättning på s. k. skogskonto. I samband med att jag tar upp denna fråga vill jag också anmäla en framställning av *Svenska bankföreningen* om justering av bestämmelserna om rätten att ta i anspråk medel som står inne på skogskonto.

Över riksförbundets framställning har yttranden avgetts av *riksskatte-nämndens ordförande* och *skogsstyrelsen*.

Yttranden över bankföreningens framställning har avgetts av *riksskatte-nämnden, länsstyrelserna i Värmlands, Västernorrlands och Jämtlands län* samt *Svenska sparbanksföreningen*.

Gällande bestämmelser om skogskonto m. m.

Bestämmelserna om skogskonto återfinns i förordningen (1954:142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto. Enligt 1 § äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som har haft intäkt av skogsbruk, rätt att få uppskov med inkomsttaxeringen för den del av skogsintäkten som satts in på särskilt konto i bank (skogskonto).

Syftet är främst att mildra verkningarna av den progressiva beskattningen genom att intäkten fördelas på flera år. Bestämmelserna gör det också möjligt för skogsägaren att skjuta upp taxeringen av skogskontomedlen till år, då han haft kostnader för skogens vård och underhåll. Uppskovet får åtnjutas till det år då medlen tas ut från skogskontot, dock högst tio år (6 och 8 §§). Uttag får göras fyra månader efter det uppsägning av beloppet skett (6 §).

Rätten till uppskov är begränsad i fråga om beloppet (2 §). För varje förvärvskälla får uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

60 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

40 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

40 % av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Avdragsrätten har vid tre tillfällen vidgats provisoriskt såsom stödåtgärd vid inträffade stormfällningar. De omfattande stormfällningarna i februari 1954 ansågs motivera att procenttalen för tillåten avsättning höjdes till 80, 50 resp. 50 för de skogsägare som drabbats av stormskador. De gynnsammare reglerna gällde för beskattningsåren 1954 och 1955. En motsvarande höjning av procenttalen skedde för beskattningsåren 1956 och 1957 i anledning av stormfällningarna i södra Sverige i januari 1956. Reglerna gavs i sistnämnda fall i förordningen (1956:180) med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall. Stormfällningarna vintern 1966—1967 i olika delar av landet föranledde samma höjning av procenttalen för beskattningsåren 1967—1969. Detta skedde genom förordningen (1968:41) med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto.

Vidgad rätt till insättning på skogskonto

Framställningen

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har i sin framställning begärt att skattskyldig, som drabbats av de nu aktuella stormfällningarna och som har rätt att göra insättning på skogskonto, i stället för eljest gällande maximibelopp skall få uppskov med

80 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

50 % av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

50 % av saluvärdet av skogsprodukter som tagits ut för förädling i egen rörelse.

Framställningen avser insättningar under åren 1970 och 1971.

Stormskadornas omfattning

Uppgifter om stormskadornas omfattning har lämnats av riksförbundet och skogsstyrelsen. Det framgår att Älvsborgs län drabbats hårdast. Den stormfällda virkesmängden där beräknas uppgå till 4,5 milj. skogskubikmeter. För Jönköpings län redovisas skador på 1,5 milj. skogskubikmeter medan skadorna för Kalmar, Kronobergs och Hallands län antages uppgå till 1—1,5 milj. skogskubikmeter. Stormskador har också förekommit i Östergötlands, Göteborgs och Bohus samt Skaraborgs län. Sammanlagt beräknas stormfällningen omfatta mellan 9 och 12 milj. skogskubikmeter. Lokalt är skadorna mycket koncentrerade och motsvarar ibland mer än tio års avverkningar för enskilda skogsägare. Värdet av den stormfällda skogen uppskattar riksförbundet till ca 300 milj. kr., vilket belopp emellertid enligt skogsstyrelsen torde vara alltför lågt.

Remissyttrandena

Riksskattenämndens ordförande erinrar om den ökade rätt till insättning på skogskonto som föranleddes av 1966—67 års stormfällningar och framhåller att stormarna i september 1969 torde ha förorsakat än större skador än stormarna 1966—1967. Han finner det skäligt att, såsom riksförbundet begärt, även nu medge en tillfällig ökning av rätten till insättning på skogskonto. Härvid bör bestämmelserna utformas i överensstämmelse med dem som tillkom med anledning av 1966—67 års stormfällningar.

I fråga om giltighetstiden för de tillfälliga bestämmelserna framhåller riksskattenämndens ordförande att likviderna för det i september 1969 stormfällda virket i huvudsak torde bli hänförliga till beskattningsåren 1970 och 1971. Bestämmelserna bör därför i första hand avse dessa år. Emellertid torde vissa likvider bli hänförliga redan till beskattningsåret 1969. Även detta år bör därför enligt riksskattenämndens ordförande omfattas av bestämmelserna.

Skogsstyrelsen finner med hänsyn till stormskadornas omfattning alla skäl tala för att de extraordinära bestämmelser rörande avsättning till skogskonto, som införts vid tidigare svåra stormfällningar, sätts i kraft även denna gång. Styrelsen erinrar i sammanhanget om stormskadeberedningens förslag (Stencil Jo 1969: 3) att beslut om sådana bestämmelser borde fattas så skyndsamt som möjligt med hänsyn till den stimulerande effekt ett sådant beslut har på upparbetningen av det skadade virket.

Även skogsstyrelsen anser att de särskilda bestämmelserna bör gälla i fråga om beskattningsåren 1969—1971.

Frågan om uppsägningstiden

Framställningen

Svenska bankföreningen begär i sin framställning sådan ändring i 6 § skogskontoförordningen att den tid av fyra månader, efter vilken skattskyldig får disponera medel på skogskonto, räknas antingen från — såsom nu — uppsägningdagen eller från dagen för insättningen.

Till stöd för framställningen anför föreningen att bestämmelserna om viss uppsägningstid har kommit till för att hindra att den uppskovsrätt, som den skattskyldige åtnjuter när medel placeras på skogskonto, missbrukas genom att insättning göres någon dag före deklarationens avlämnande och uttag någon dag därefter. Under förarbetena hade föreslagits att en motsvarande spärr skulle åstadkommas genom en föreskrift att uttag inte fick ske förrän viss tid efter insättningen. En sådan bestämmelse ansågs emellertid kunna medföra svårigheter i den praktiska tillämpningen och man valde därför i stället metoden med viss uppsägningstid.

Numera har emellertid, säger föreningen, de praktiska förutsättningarna för spärrning av skogskontomedel delvis ändrats. Sedan någon tid förekommer hos bankinstituten en ny inlåningsräkning, sparkonto. På denna nya räkning, som ger högre effektiv ränta ju längre pengarna står inne, förekommer inte någon uppsägningstid, utan uttag kan ske vid anfordran.

Föreningen framhåller att det på grund av de förmånliga räntevillkoren är angeläget att det nya sparkontot kan användas även för placering av skogskontomedel. Det är dock, sägs det, tekniskt besvärligt att på denna räkning tillämpa systemet med uppsägning som villkor för uttag. Däremot möter det inga större svårigheter att spärra medel under viss tid efter insättningen. Det skulle därför enligt föreningen vara till fördel att för skogskontomedel på sparkonto få tillämpa denna metod.

I fråga om en del andra räkningar som också lämpar sig för placering av skogskontomedel anser föreningen det vara mera praktiskt att alltjämt begagna ordningen med viss uppsägningstid.

Remissyttrandena

Föreningens förslag tillstyrks av remissinstanserna. *Riksskattenämnden* anmärker emellertid att, om man inför en bestämmelse om att skogskontomedel får tas ut fyra månader efter insättningsdagen, det är meningslöst att ha kvar en bestämmelse om rätt till uttag fyra månader efter uppsägning. Sistnämnda tidpunkt kan nämligen aldrig inträffa tidigare än fyra månader från insättningsdagen.

Departementschefen

Stormfällningarna under hösten 1969 har varit av stor omfattning. Inom vissa områden är skadorna mycket koncentrerade och kan för enskilda skogsägare motsvara mer än tio års normal avverkning. Virkesuttaget blir sålunda väsentligt större än vanligt och kostnaden för skogsvårds- och reproduktionsåtgärder blir i många fall betydande under flera år framåt.

De nu aktuella förhållandena överensstämmer i stort med dem som förelåg vid stormfällningarna 1954, 1956 och 1966—67. Liksom vid dessa tillfällen bör drabbade skogsägare få vidgade möjligheter att utnyttja skogskonto. En snabb upparbetning av det stormfällda virket stimuleras härigenom, vilket är värdefullt från skogsvårdssynpunkt. Dessutom kan skogsägarna avsätta en del av likviden för den stormfällda skogen till senare år då kostnader för reproduktionsåtgärder bestrids.

Beträffande tiden för de särskilda bestämmelsernas giltighet delar jag den uppfattning som förts fram av riksskattenämndens ordförande och skogsstyrelsen.

Jag förordar alltså att skogsägare som i betydande grad drabbats av stormfällningar under 1969 tillfälligt får vidgad rätt att göra insättning på skogskonto. Bestämmelserna bör utformas enligt vad som skedde vid de tidigare tillfällena. Den övre gränsen för insättning på skogskonto bör således höjas till 80 % av intäkten för rotsåld skog och 50 % av intäkten för avyttrade eller till egen rörelse uttagna skogsprodukter. Såsom förutsättning för tillämpning av bestämmelserna bör vidare gälla, att den skattskyldige genom intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog stormfällts på fastigheten i avsevärd omfattning under år 1969. Med hänsyn till att likvider för stormfällt virke kan antas i allmänhet bli hänförliga till något av beskattningsåren 1969—1971 bör bestämmelserna avse dessa tre beskattningsår.

När det gäller rätten att disponera skogskontomedel gäller f. n. såsom förutsättning att uppsägning skett minst fyra månader i förväg. Numera finns emellertid hos bankinstituten en typ av konto beträffande vilken uppsägning inte tillämpas. Denna typ kan i många fall vara förmånlig att använda för skogskonto. Behov finns alltså av en bestämmelse som medger dispositionsrätt till skogskontomedel viss tid efter insättning. Bankförningens framställning har också tillstyrkts av alla remissinstanserna.

Såsom riksskattenämnden anmärkt blir emellertid bestämmelsen om uppsägningstid överflödigt om tiden också kan räknas från insättningsdagen. Jag förordar därför den ändringen i 6 § skogskontoförordningen att skattskyldig får disponera inestående medel fyra månader efter dagen för insättningen. Någon fara för missbruk av en sådan regel synes inte förelig-

ga. Jag förutsätter givetvis att bestämmelsen om att medlen skall stå spärade viss tid från insättningen ovillkorligen iakttages.

Slutligen vill jag ta upp en fråga rörande förordningen om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor. I samband med omläggningen förra året av fastighetsvinstbeskattningen infördes en rätt till uppskov i vissa fall med beskattningen av realisationsvinst då den skattskyldige avser att förvärva ersättningsfastighet. Bestämmelserna om uppskov omfattas inte uttryckligen av rätten till förhandsbesked. Det finns emellertid ett praktiskt behov av att kunna få förhandsbesked också beträffande frågor om uppskov, t. ex. om viss fastighet kan i *förordningens* mening anses som ersättningsfastighet för den försålda fastigheten. Jag föreslår därför att förordningen om förhandsbesked kompletteras i detta hänseende.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att anta inom finansdepartementet uppräntade förslag till

- 1) *förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto,*
- 2) *förordning om ändring i förordningen (1954:142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto,*
- 3) *lag om ändring i förordningen (1951:442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten